

Dosarul nr. 3ra-378/20

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul central – D. Bosîi

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul – V. Movilă, N. Veleva, Ev. Dvurecenschii

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Dmitri Berdilă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale,
persoană terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului
administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care s-
a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii
din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central, prin care s-a admis acțiunea
depusă de Dmitri Berdilă,

constată:

La 28 iunie 2017, Dmitri Berdilă a depus cerere de chemare în judecată în
procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării
pensiei.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 30 mai 2017, s-a
adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cererea nr. 1446, prin care a
solicitat recalcularea pensiei pentru vechime în muncă.

Prin decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 a Direcției pensii și prestații
sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale
i-a fost refuzat în recalcularea pensiei pentru vechime în muncă.

Decizia de refuz a fost întemeiată pe dispozițiile articolelor 48 și 61 alin. (1)
din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și Hotărârii Guvernului cu privire la
preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au
îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și trupelor
organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și
colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție
nr. 1427 din 28 decembrie 2016.

Autoritatea publică și-a motivat refuzul prin faptul că, prin prisma normelor precitate supra, Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță. Însă, pensia lui Dmitri Berdilă i-a fost stabilită începând cu data de 08 august 2008 și alt temei de recalculare nu există.

Reclamantul a considerat decizia de refuz ca ilegală, lipsită de temei juridic și emisă cu încălcarea procedurii. Or, în perioada 08 octombrie 1985 – 08 august 2008 a activat în diferite funcții ale organelor Ministerului Afacerilor Interne, iar la demisionare a beneficiat de dreptul la pensie.

Ulterior, la 23 aprilie 2010, s-a reangajat în organele Ministerului Afacerilor Interne, unde și-a continuat activitatea până la 30 decembrie 2016.

Astfel, vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei la 30 decembrie 2016 constituia 32 de ani și 9 luni.

Reclamantul Dmitri Berdilă a solicitat instanței de judecată recunoașterea ilegalității deciziei de refuz nr. 12 a Direcției pensii și prestații sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă reieșind din veniturile salariale și ținând cont de majorarea generală a salariului, începând cu 23 aprilie 2010 până la data demisionării din organele MAI.

Prin încheierea din 04 aprilie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul central, s-a atras în proces Ministerul Afacerilor Interne în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtei (f.d. 48-49).

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul central, s-a admis acțiunea depusă de Dmitri Berdilă.

S-a anulat decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să calculeze lui Dmitri Berdilă și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, ținând cont și de veniturile salariale realizate după 23 aprilie 2010 până la demisionare și de majorarea generală a salariului (f.d. 56, 65-69).

Prin încheierea din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a transmis cauza pentru examinare în instanța de judecată competentă – Curtea de Apel Chișinău (f.d. 102-103).

Prin încheierea din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a transmis dosarul la Curtea Supremă de Justiție pentru examinarea conflictului negativ de competență (f.d. 117-119).

Prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat competența Curții de Apel Cahul la judecarea cauzei (f.d. 122-124).

Prin decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 05 iunie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul central (f.d. 134, 135-143).

În motivarea soluțiilor emise, prima instanță și instanța de apel au reținut că autoritatea publică greșit a concluzionat în emiterea deciziei de refuz nr. 12, prin care a constatat că nu există nici un temei în vederea recalculării pensiei stabilite din 08 august 2008. Or, dreptul lui Dmitri Berdilă la recalcularea pensiei s-a născut odată cu ziua reangajării sale, adică cu data de 23 aprilie 2010 și s-a extins până la 30 decembrie 2016.

În speță, contractul de reangajare este actul care îi acordă lui Dmitri Berdilă dreptul la activitate profesională, având calitatea de pensionar, dreptul la remunerare, deci și dreptul la majorarea și recalcularea pensiei. În acest sens la materialele dosarului a fost anexat și certificatul despre întreținerea bănească nr. 10 din 02 martie 2017 pentru ultimele 12 luni până la concediere, care a avut loc la 30 decembrie 2016 (f.d. 15).

Astfel, instanțele inferioare au conchis că, deoarece contribuțiile lui Dmitri Berdilă la fondul de pensii în perioada 2010-2016 au fost mai mari, acesta are dreptul la recalcularea pensiei indiferent dacă ar fi fost reangajat sau și-ar fi continuat raporturile de muncă.

Prin urmare, la data adresării lui Dmitri Berdilă cu cerere privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, Casa Națională de Asigurări Sociale era unica autoritate competentă să efectueze această recalculare și urma să țină cont de toate actele și contribuțiile reclamantului și în baza acestora să efectueze recalcularea. Însă, aceasta a interpretat eronat normele legale și în mod greșit a emis decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017.

La 17 ianuarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus la Curtea de Apel Cahul, prin intermediul oficiului poștal, recurs motivat împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a solicitat casarea deciziei recurrate și emiterea unei decizii noi (f.d. 153-156, 157).

Argumentele recursului se rezumă la reiterarea temeiurilor de fapt și de drept ale cauzei, care au fost expuse în referințele la cererea de chemare în judecată și cererea de apel, precum și în explicații și pledoarii.

Suplimentar a invocat că în opinia sa hotărârile instanțelor inferioare sunt eronate, cu interpretarea greșită a art. 61 din Legea nr. 1554 din 23 iunie 1993. Or, intimatul nu se încadrează în niciuna din cele trei situații reglementate de această normă.

În acest sens recurenta a remarcat că, de fapt, intimatul pretinde la o stabilire camuflată repetată a pensiei și nicidecum la o recalculare, deoarece, prin pretinsa recalculare, intimatul dorește ca pensia să i se calculeze dintr-un salariu distinct de cel care a stat la baza calculării pensiei inițiale în anul 2008, adică reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 03 decembrie 2016.

Mai mult ca atât, din prevederile pct. 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 rezultă cert că pensia se calculează din salariul obținut în ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, dar nicidecum nu prevede că și în cazul aparițiilor temeiurilor de recalcularea pensiei, aceasta urmează a fi efectuată după aceiași formulă.

Finalmente, recurenta a menționat că soluția instanțelor inferioare contravine jurisprudenței Curții Supreme de Justiție emise în cauze care au avut obiect al litigiului similar cu cel din prezenta speță.

La 06 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat prin poștă pentru notificare lui Dmitri Berdilă și reprezentantului acestuia – avocatului Oleg Gorlenco și Ministerului Afacerilor Interne recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform avizelor de recepție a corespondenței DS9350027520AS, DS9350027572AS și DS9350027521AS recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a fost notificat, la 12 februarie 2020, lui Dmitri Berdilă, avocatului Oleg Gorlenco și Ministerului Afacerilor Interne (f.d. 161, 162, 163).

Însă, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural de a depune referință asupra recursului.

La 20 mai 2020, examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus examinarea în fond a acestuia, în complet de cinci judecători.

Din conținutul art. 257 alin. (1) din Codul administrativ rezultă că acesta a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Respectiv, procedura de contencios administrativ dedusă judecății în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019).

Conform articolului 247 din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Colegiul notează că, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a remis intimatului Dmitri Berdilă, reprezentantului acestuia – avocatului Oleg Gorlenco și Ministerului Afacerilor Interne copia recursului, creându-le astfel condiții egale cu ale recurentei. Însă, intimații nu au beneficiat de dreptul de a-și expune prin referință poziția procesuală asupra temeiurilor invocate de recurentă.

Verificând argumentele invocate în recurs, prin prisma materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a-l admite și a casa integral decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul central, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată, din următoarele motive.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. c) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Potrivit articolului 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile.

În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1)-(3) din Codul

administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Din materialele și lucrările cauzei Colegiul atestă că prin ordinul MAI nr. 358ef din 25 noiembrie 2005 au fost întrerupte raporturile de serviciu și reziliat contractul individual de muncă cu locotenent-colonelul Dmitri Berdilă, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI (f.d. 10).

Prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 04 septembrie 2008, emisă pe dosarul de pensionar nr. 019145, lui Dmitri Berdilă i-a fost stabilită pensia începând cu 08 august 2008 pentru vechimea în muncă de 26 ani, în mărime de 73% din salariu, iar la 01 aprilie 2009 a fost indexată și recalculată (f.d. 39, 40, 41).

Se mai constată că, în baza ordinului MAI nr. 100ef din 23 aprilie 2010, Dmitri Berdilă a fost reangajat în funcția de șef al secției poliției rutiere a CPR Cahul (f.d. 10).

Prin ordinul MAI nr. 673ef. din 28 decembrie 2016 au fost întrerupte raporturile de serviciu și reziliat contractul individual de muncă cu locotenent-colonelul Dmitri Berdilă, în temeiul articolului 47 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 (la împlinirea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie), cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI (f.d. 12).

De asemenea, Dmitri Berdilă a indicat că, pe parcursul perioadei 08 octombrie 1985 – 08 august 2008, precum și după reangajare de la 23 aprilie 2010 și până la 30 decembrie 2016, a deținut diferite funcții în organele MAI, acumulând la 30 decembrie 2016 un stagiul de cotizare de 32 de ani 09 luni 18 zile (f.d. 9-11).

În februarie 2017, Dmitri Berdilă s-a adresat Direcției economie și finanțe a MAI cu cererea nr. 1675, prin care a solicitat, în legătură cu eliberarea din serviciu la 30 decembrie 2016, stabilirea pensiei pe linia MAI pentru vechimea în serviciu. Totodată, intimatul a comunicat că, începând cu anul 2008 și până la momentul depunerii cererii primește pensie pe linia MAI (f.d. 8).

La 30 mai 2017, Dmitri Berdilă s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cererea nr. 1446, prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă de 32 ani 09 luni (f.d. 7).

Prin decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 a Direcției pensii și prestații sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale, lui Dmitri Berdilă i-a fost refuzat în recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, în baza articolelor 48 (în redacția din 16 decembrie 2016) și 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția din 16 decembrie 2016) și Hotărârii Guvernului cu privire la preluarea atribuțiilor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și trupelor organelor afacerilor interne, sistemul penitenciar, ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție nr. 1427 din 28 decembrie 2016 (f.d. 6).

Manifestându-și dezacordul cu decizia de refuz, la 12 iulie 2017, Dmitri Berdilă a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegală decizia de refuz; recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă reieșind din veniturile sale salariale, majorarea generală a salariului, începând cu 23 aprilie 2010 până la data demisionării din organele MAI (f.d. 16, 17).

Invocând că nu a primit răspuns în termenul legal la cererea prealabilă, Dmitri Berdilă a înaintat prezenta acțiune în instanța de contencios administrativ, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității deciziei de refuz nr. 12 a Direcției pensii și prestații sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechime în muncă reieșind din veniturile salariale și ținând cont de majorarea generală a salariului, începând cu 23 aprilie 2010 până la data demisionării din organele MAI.

Prin încheierea din 04 aprilie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central, s-a atras în proces Ministerul Afacerilor Interne în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtei (f.d. 48-49).

Prin hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central, s-a admis acțiunea depusă de Dmitri Berdilă.

S-a anulat decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 emisă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să calculeze lui Dmitri Berdilă și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, ținând cont și de veniturile salariale realizate după 23 aprilie 2010 până la demisionare și de majorarea generală a salariului (f.d. 56, 65-69).

Prin încheierea din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a transmis cauza pentru examinare în instanța de judecată competentă – Curtea de Apel Chișinău (f.d. 102-103).

Prin încheierea din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a transmis dosarul la Curtea Supremă de Justiție pentru examinarea conflictului negativ de competență (f.d. 117-119).

Prin încheierea din 30 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a constatat competența Curții de Apel Cahul la judecarea cauzei (f.d. 122-124).

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Cahul, prin decizia din 19 decembrie 2019 a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central (f.d. 134, 135-143).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și al hotărârii din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central, instanța de recurs constată că soluțiile emise de instanța de apel și prima instanță sunt greșite, rezultate din neelucidarea tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv din care nu pot fi menținute.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare la data adoptării actului care se contestă în speță), contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Totodată, conform dispozițiilor art. 16 alin. (1) din aceeași Lege, persoana

care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Articolul 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ prevede că, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă hotărâre prin care respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

La caz, Colegiul reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității deciziei de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 a Direcției pensii și prestații sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale și cerința subsecventă de obligare a autorității pârâte de a efectua recalcularea pensiei lui Dmitri Berdilă.

Sub acest aspect este notabil că Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat drept temei de refuz în recalcularea pensiei lui Dmitri Berdilă faptul că, prin prisma art. 48 (în redacția din 16 decembrie 2016) și 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 1427 din 28 decembrie 2016, efectuează plata pensiilor și prestațiilor sociale începând cu 01 ianuarie 2017, în mărimile stabilite de instituțiile de forță. Însă, pensia lui Dmitri Berdilă i-a fost stabilită începând cu data de 08 august 2008 și alt temei de recalculare nu există.

În corespundere cu art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la data depunerii de către intimat a cererii de recalculare a pensiei și la data emiterii actului administrativ contestat), militarii care satisfac serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Potrivit articolului 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la 08 august 2008), militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează că, persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Totodată, art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 statuează că, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor

organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) din aceeași Lege, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne – de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă.

În interpretarea logico-juridică a normelor precitate rezultă că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

În acest sens Colegiul constată că prin ordinul MAI nr. 358ef din 25 noiembrie 2005 au fost întrerupte raporturile de serviciu și reziliat contractul individual de muncă cu locotenent-colonelul Dmitri Berdilă, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI (f.d. 10).

Prin încheierea de stabilire a pensiei pentru vechime în muncă din 04 septembrie 2008, emisă pe dosarul de pensionar nr. 019145, lui Dmitri Berdilă i-a fost stabilită pensia începând cu 08 august 2008 pentru vechimea în muncă de 26 ani, în mărime de 73% din salariu, iar la 01 aprilie 2009 a fost indexată și recalculată (f.d. 39, 40, 41).

Conform articolului 19 din Legea cu privire la poliție nr. 416-XII din 18 decembrie 1990, republicată în Monitorul Oficial nr. 17-19/56 din 31 ianuarie 2002 (în redacția pertinentă perioadei speței), colaboratorii poliției se află la serviciu în poliție până la atingerea următoarelor limite de vârstă:

- 1) de la polițist, soldat al serviciului intern la căpitan de poliție, căpitan al serviciului intern – 45 ani;
- 2) de la maior de poliție, maior al serviciului intern la colonel de poliție, colonel al serviciului intern – 50 ani;
- 3) general-maior de poliție, general-maior al serviciului intern – 55 ani;
- 4) general-locotenent de poliție, general-locotenent al serviciului intern, general-colonel de poliție, general-colonel al serviciului intern – 60 ani.

Termenul de aflare la serviciu în poliție peste limita de vârstă poate fi prelungit, de către persoana împuternicită cu dreptul de a numi în funcție, pe o perioadă de până la 5 ani, la cererea personală a colaboratorului poliției, cu condiția că acesta este apt pentru serviciul militar, în baza concluziei comisiei medico-militare.

În sensul articolului 21 pct. 1) din Legea cu privire la poliție nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 (în redacția pertinentă perioadei speței), colaboratorul poliției poate fi concediat din serviciu din proprie inițiativă sau din inițiativa conducerii pe motive de vârstă – la atingerea limitei de vârstă pentru aflare la serviciu în poliție, stabilite la art. 19 alin. (6) din prezenta lege.

În atare circumstanțe Colegiul denotă că, Dmitri Berdilă, din data de 08 august 2008 beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Astfel, este evident că instanțele ierarhic inferioare, examinând cauza, greșit au concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii lui Dmitri Berdilă, or, faptul că ultimul, în baza ordinului MAI nr. 100ef din 23 aprilie 2010, s-a angajat în organele afacerilor interne, unde a activat până la 30 decembrie 2016 și a deținut diferite funcții, nu poate constitui temei pentru recalcularea unei pensii pentru

vechime în muncă, prin includerea vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 08 august 2008.

La capitolul dat instanța de recurs decelează că dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu, cu dreptul de a fi recalculată în condițiile legii.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, Colegiul pentru a nu leza dreptul lui Dmitri Berdilă la proprietate va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Conform articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la momentul depunerii cererii de recalculare a pensiei), recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Alineatul 2 al aceluiași articol stipulează că pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculat după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: 1) existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; 2) prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; 3) recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

La materialele dosarului, însă, nu sunt anexate probe din care să rezulte că, la 08 august 2008, lui Dmitri Berdilă i-a fost stabilită pensia la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu în condițiile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele recurente precum că situația reclamantului Dmitri Berdilă nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în

muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar.

Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 nu garantează militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au obținut o altă vechime în muncă. În caz contrar, ar reieși că subiecții menționați ar dispune de nenumărate ori de dreptul la stabilirea sau repetate majorări ale pensiei.

Așadar, Dmitri Berdilă putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/intimat a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 08 august 2008.

Această concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceleiași categorii de pensie.

Respectiv, decizia de refuz nr. 12 din 28 iunie 2017 a Direcției pensii și prestații sociale beneficiarilor instituțiilor de forță a Casei Naționale de Asigurări Sociale este legală și temeiuri de a fi anulată nu există. Circumstanța dată impune de a constata că sunt neîntemeiate cerințele lui Dmitri Berdilă cu privire la recunoașterea ilegalității acestui act administrativ și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia pentru vechimea în serviciu, motiv pentru care recursul urmează a fi admis, actele judecătorești contestate casate, iar acțiunea respinsă, ca fiind neîntemeiată.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că, atunci când pensia a fost stabilită la 08 august 2008 conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, Dmitri Berdilă nu este în drept de a solicita Casei Naționale de Asigurări Sociale stabilirea unei noi pensii pentru vechime în muncă.

Colegiul consideră că instanțele inferioare, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale de a reexamina și stabili din nou mărimea pensiei lui Dmitri Berdilă, nu au luat în considerare prevederile legale expuse supra, și anume că recalcularea mărimii pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul instanțelor ierarhic inferioare, precum că Dmitri Berdilă fiind reîncadrat în organele afacerilor interne, după stabilirea pensiei inițiale, i se permite stabilirea și actualizarea din nou a mărimii pensiei, în baza vechimii acumulate pentru toate perioadele în serviciu.

Acesta concluzie contravine normelor citate mai sus, or, recalcularea pensiilor stabilite anterior poate avea loc în cazul în care este prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu în organele afacerilor interne, condiție care nu se atestă la caz.

Cu toate acestea, reclamantul Dmitri Berdilă poate beneficia ulterior conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 în coroborare cu Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, la momentul depunerii cererii, de stabilire a pensiei pentru limita de vârstă în condiții

generale unde în stagiul de cotizare vor fi incluse toate perioadele contributive.

În consecință, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă, ci din contra, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin deciziile din 28 februarie 2020 și 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție (dosarele nr. 3ra-10/20 și nr. 3ra-254/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, motiv din care actele judecătorești de dispoziție emise de acestea nu pot fi menținute, iar cererea de chemare în judecată depusă de către Dmitri Berdilă urmează a fi respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o decizie nouă, prin care să respingă acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Berdilă.

Conform articolelor 258 alin. (3), 248 alin. (1) lit. c) și 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 05 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul central și se emite o decizie nouă, prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Berdilă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu

Maria Ghervas